

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 646/2025-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a zo sudcov Miroslava Duriša a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti bližšie neidentifikovanému zásahu obce [REDAKOVANÉ], proti uzneseniu Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Čadci ČVS: ORP-19/2-VYS-CA-2025 zo 14. apríla 2025, proti uzneseniu Okresnej prokuratúry Žilina sp. zn. 1 Pn 1328/24/5511 zo 4. júna 2025, proti upovedomeniu Krajskej prokuratúry v Žiline č. k. 5 Kn 105/25/5500-4 zo 7. augusta 2025 a proti nečinnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. Rvp 1429/2025 a Rvp 1806/2025 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a** .
2. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu **n e v y h o v u j e** .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 17. septembra 2025, v znení jej doplnenia doručeného ústavnému súdu 14. októbra 2025, domáha vyslovenia porušenia práv podľa čl. 19, čl. 20, čl. 40 a čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práv podľa čl. 3, čl. 6 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj uloženia zabezpečiť nápravu protiprávneho stavu a vykonania objektívneho vyšetrenia. Žiada ústavný súd o zabezpečenie právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a o oslobodenie od poplatkov a nákladov konania. Súčasne navrhuje, aby ústavný súd priznal sťažovateľke primerané finančné zadostučinenie 100 000 eur za nemajetkovú ujmu spôsobenú porušením jej základných práv, najmä práva na dôstojnosť, ochranu zdravia a spravodlivé konanie.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka je ťažko zdravotne postihnutá osoba bez vlastného príjmu, aktuálne umiestnená v domove sociálnych služieb. Od roku 2005 dochádza k poškodzovaniu domu sťažovateľky dažďovou vodou stekajúcou z hlavnej cesty a zo zvodov susedného domu. V tejto súvislosti poukazuje na neochotu obce Rudina pri riešení týchto závad, prebiehajúce súdne konanie pred Okresným súdom Žilina pod sp. zn. 49C/14/2022, ako aj na konania pred orgánmi polície a prokuratúry týkajúce sa podaných trestných oznámení. Sťažovateľka ďalej vysvetľuje, že v dôsledku konania a nečinnosti orgánov verejnej moci utrpela majetkovú, zdravotnú, morálnu a právnu ujmu.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

3. Pri predbežnom prerokovaní návrhu na začatie konania ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

4. Dikcia § 56 ods. 2 písm. e) zákona o ústavnom súde precizuje úlohu ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti okrem iného posúdiť, či nie je podaná niekým zjavne neoprávneným. O ústavnú sťažnosť podanú zjavne neoprávnenou osobou ide vtedy, keď namietaným postupom alebo rozhodnutím orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody sťažovateľa, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím a osobou sťažovateľa, prípadne z iných dôvodov. O nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným postupom, prípadne rozhodnutím orgánu štátu a osobou sťažovateľa ide zvlášť vtedy, ak sťažovateľ nie je účastníkom (resp. stranou) napadnutého konania alebo aspoň jeho relevantnej (namietanej) časti (porov. I. ÚS 513/2020, I. ÚS 690/2024).

5. Aktívne procesne legitimovaným účastníkom konania na podanie ústavnej sťažnosti je sťažovateľ. Sťažovateľa v zmysle čl. 127 ústavy a § 122 zákona o ústavnom súde možno definovať ako fyzickú osobu alebo právnickú osobu, ktorá tvrdí, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci boli porušené jej základné práva a slobody alebo ľudské práva a základné slobody vyplývajúce z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a ktorá bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom. Od vymedzenia ústavnej sťažnosti, jej predmetu a účelu sa odvíja aj aktívna sťažnostná legitimácia. Zjednodušene povedané, v prípade ochrany subjektívnych práv táto svedčí fyzickej a právnickej osobe tvrdiacej, že na nich bola ukrátená ako účastník konania (strana sporu). I keď aktívna sťažnostná legitimácia nemá formálne povahu procesnej podmienky konania pred ústavným súdom, je ústavný súd povinný skúmať ju počas celého konania (Macejková, I., Bárány, E., Baricová, J., Fiačan, I., Holländer, P., Svák, J. a kol. *Zákon o Ústavnom súde Slovenskej republiky. Komentár*. 1. vydanie. Bratislava : C. H. Beck, 2020. s. 893.).

6. Sekundárne ústavný súd poukazuje na to, že ťažiskovým pojmom a komponentom základných práv vo všeobecnej rovine ich obsahového významu je to, že ich ochrana sa uplatňuje vo veci účastníka, v jeho záležitosti. Súčasne uplatnenie základného práva je/musí byť spojené len s takou

vecou (záležitosťou) účastníka konania pred súdom alebo iným orgánom právnej ochrany, ktorej prejednanie a rozhodnutie je zahrnuté do účelu procesného poriadku, ktorý upravuje postup orgánu verejnej moci pri prejednaní veci účastníka, a teda domáhať sa ochrany základných práv na ústavnom súde môže fyzická osoba alebo právnická osoba jedine v záujme ochrany svojich základných práv (II. ÚS 4/96, II. ÚS 148/03, II. ÚS 32/06, II. ÚS 80/06), ak došlo k ich priamemu porušeniu zo strany orgánov verejnej moci. Ústavná sťažnosť nemá charakter *actio popularis*, preto sa ňou spravidla nemožno domáhať ústavnej ochrany vo verejnom záujme bez toho, aby bol sťažovateľ priamo „obetou“ namietaného porušenia základného práva alebo slobody.

7. Podľa formálnych náležitostí ústavnej sťažnosti je zrejmé, že ústavnú sťažnosť podal za sťažovateľku jej syn, [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a to na podklade generálneho plnomocenstva z 22. júla 2024, ktorým sťažovateľka splnomocnila svojho syna „... *podpisovať listiny, podávať vysvetlenia, činiť vyhlásenia rôzneho druhu voči fyzickým osobám, právnickým osobám, orgánom štátnej správy a samosprávy, ako aj voči peňažným ústavom... zastupovať ma pred špecializovanými orgánmi štátnej správy a zastupovať ma v súdnych sporoch, ako aj na dopravných inšpektorátoch...*“ Zastupovanie sťažovateľky tzv. „splnomocneným zástupcom“ podľa § 89 ods. 1 Civilného sporového poriadku (odlišného od zákonného zástupcu či procesného opatrovníka) však v konaní pred ústavným súdom nie je možné, a to v zásade bez ohľadu na rozsah či obsah udeleného plnomocenstva.

8. V nadväznosti na všetky popísané skutočnosti ústavný súd uzatvára, že ústavnú sťažnosť podanú a podpísanú synom sťažovateľky, v ktorej argumentuje porušením práv inej osoby (svojej matky), bolo potrebné odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. e) zákona o ústavnom súde ako podanú zjavne neoprávnenou osobou.

9. Nad rámec uvedeného, už len v rovine *obiter dictum*, ústavný súd identifikoval aj inú vadu, a to nedostatočnú ústavnoprávnu argumentáciu [(§ 43 ods. 1 v spojení s § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde]. Je si vedomý, že sťažovateľka nie je zastúpená advokátom, a preto nemožno od nej očakávať podanie formálne bezchybného podania. Nemôže rozumne vyžadovať, aby sťažovatelia – právní laici, ktorí sa naň obracajú, namietali v podaniach konkrétne označené články ústavy alebo medzinárodných dohôrov spolu so zodpovedajúcou ústavnoprávnu argumentáciou. Tejto ústavnej sťažnosti však chýba základný komponent, a to ucelený opis skutkového stavu, z ktorého obsahu by mal ústavný súd aj v prípade laickej ústavnej sťažnosti možnosť prinajmenšom posúdiť predostreté okolnosti so zameraním na existenciu možných porušení základného práva alebo slobody, ako aj posúdiť prieskumné mantinely pre ďalší postup ústavného súdu v konaní. Z tohto dôvodu by existoval aj ďalší dôvod na odmietnutie ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde.

10. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

11. V nadväznosti na záver vyslovený v predchádzajúcom odseku ústavný súd konštatuje, že v danom prípade nie sú splnené podmienky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom. Z obsahu ústavnej sťažnosti a výsledku jej posúdenia ústavným súdom je zrejmé, že v danom prípade ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti

(m. m. III. ÚS 265/2014, III. ÚS 631/2017). Keďže nebol splnený jeden z predpokladov ustanovenia právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu ústavný súd nevyhovел (bod 2 výroku rozhodnutia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. novembra 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu